

A jogalkalmazás jogpolitikai irányelvei

GOMOLA GYÖRGY

Fővárosi Tanács V. B. Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Főosztálya, Budapest

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 14/1973. számú határozata a *jogalkalmazás jogpolitikai irányelveiről* a közelmúlt általános érvényű és hatalmas jelentőségű jogalkotása. Az irányelvek fontosságát kiemeli az a körülmény, hogy hazánk gazdasági, politikai, társadalmi fejlődésében nagy eredményeket ért el és a jogalkalmazás egységes értelmezése, iránya is szükségképpen ennek a fejlődésnek következménye.

A *szocialista törvényesség* érvényesítése, mint elsőrendű jogalkalmazói kötelezettség került megfogalmazásra az *Általános elvek* fejezetében. Ez a kötelezettség a jogszabályok megtartását és megtartatását jelenti

- törvénysértések megelőzése,
- jogellenes cselekmények feltárása,
- az ellenőrzés eredményességének elősegítése útján.

A jogalkalmazók tevékenységükkel „*neveljék az állampolgárokat a törvények tiszteletére, a jogszabályok önkéntes követésére és felelősségtudatuk fokozására.*”

A nevelés elsődlegessége a szocialista jogelmelet humanizmusának alapelve és a nevelésnek az eszköze az *Általános elveknek* az a fordulata, melyben a jogalkalmazókat felhívja arra, hogy vegyenek részt rendszeresen a jogszabályok és a jogalkalmazási tapasztalatok ismertetésében.

Munkaterületünkön az élelmiszerek minőségének védelme a természettudományok és a társadalomtudományok közül elsősorban a jogtudomány, a jogszabályok alapos ismeretével kötelez

- az állampolgári fegyelem szilárdítására,
- a jogszabályok egységes alkalmazására,
- a jogalkalmazás gyorsítására,
- az elavult, vagy a gyakorlatban be nem vált jogszabályok felülvizsgálatának kezdeményezésére.

A *büntető jogalkalmazás jogpolitikai elvei* közül kiemelendő az az együttműködési és kezdeményezési kötelezettség, mely a minőségvédelmi munkában különleges jogosultság is, hiszen például a szándékos minőségrontás az élelmiszeripari termékek esetében a humánegészségügy esetleg tömeges sérelmével is járhat és ilyen szakkérdések eldöntésében a szakintézménynek és a szakhatóságnak perdöntő szerepe van.

A megelőzés pedig mindennapi munkák vezérelve.

A *polgári jogalkalmazás jogpolitikai elvei*hez kapcsolódóan az élelmiszerminőség védelme területén kifejtett célirányos tevékenységünk hasonlóan, de közvetettebb módon kapcsolódik.

Az *államigazgatási jogalkalmazás jogpolitikai elvei* legfontosabb jogalkalmazói kötelezettségeinket rögzítik. Egyedi feladatainkra vonatkoztatva kiemelendők az alábbi kötelezettségek:

- a jogtalan gazdagodás megakadályozása,
- a tényállás pontos megállapítása,
- jogot elvonó, kötelezettséget megállapító határozatok érthető, meggyőző, tényekkel alátámasztott indokolása,
- a szankcionálások kezdeményezésének a cselekmény, vagy mulasztás súlyának, az elkövető és az elkövetés körülményeinél alapos mérlegelése, a szabályszegés gyakoriságának vizsgálata,
- a bürokratizmus és a formális ügyintézés visszaszorítása,
- a hatósági ellenőrzés szigorítása, hatékonyabbá tétele a vállalatok és szervezetek vonatkozásában is,
- indokolt esetben a társadalmi megítélés és körülmények figyelembevételével a méltányosság gyakorlása.

Minőségvédelmi tevékenységünk során a *jogalkalmazás gyakorlatának elemzése* különlegesen kiemelt kötelezettségünk. Ennek a feladatnak nagyon jó eszköze a Fővárosban kialakított *koordinált információs rendszer*, melynek továbbfejlesztésében a jogalkalmazás jogpolitikai irányelvei rendkívül nagy segítséget nyújtanak.